

طرح های
کاربردی

طرح مدارس مراقب پیشگیری بارویکرد اجتماع محور

مقدمه

پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر، نمی‌تواند تنها با تمرکز بر مدرسه اثربخش و کارآمد باشد. در شرایطی که کودکان و نوجوانان با مخاطرات متفاوتی روبه‌رو هستند، لازم است از انواع ظرفیت‌های درون و بیرون مدرسه استفاده کنیم.

یکی از رویکردهای موفق در این زمینه، اجرای برنامه‌های پیشگیری با رویکرد «اجتماع محور» است. در این رویکرد کلیه مراحل پیشگیری، از رصد وضع موجود تا طراحی و اجرای پروژه، در قالب همیاری اجتماعی صورت می‌گیرند و ذی‌نفعان محلی، در تمامی مراحل حضور مؤثر دارند.

بر همین اساس، با هدف گسترش نرخ پوشش طرح‌های آموزش پیشگیری، و ارتقای کارایی و اثربخشی طرح‌ها و برنامه‌ها، طرح «مدارس مراقب: پیشگیری با رویکرد اجتماع محور» طراحی و اجرا می‌شود. بدیهی است که نقش مؤثر کارکنان مدارس در این طرح و مراقبت و دقت آنان برای ایجاد ارتباط بیشتر بین خانه و مدرسه، موفقیت و تأثیر این طرح را در بین مخاطبان تضمین خواهد کرد و مانع از تأثیرات مخرب آسیب‌های اجتماعی خواهد شد.

اهداف آموزشی طرح برای دانش‌آموزان، والدین و کارکنان

- با کمک یکدیگر، فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌رو را بشناسند.
- ظرفیت‌های محلی خود را شناسایی کنند.
- مهارت‌های لازم برای طراحی یک پروژه اجرایی در زمینه پیشگیری را بیاموزند و تمرین کنند.
- منابع محله خود را بشناسند و آن‌ها را برای اجرای پروژه خود به کار گیرند.
- قادر باشند برای تأمین اعتبار و جلب حمایت‌های محلی، طرح توجیهی تهیه کنند.

- در مورد خطرات تهدیدکننده دانش‌آموزان و مدرسه، گزارش تهیه کنند.

- قادر باشند پروژه مورد نظرشان را اجرا کنند

- قادر باشد برنامه‌ای برای یک دوره زمانی معین، برای مدرسه خود تهیه کنند.

- بتوانند در قالب همیاری، پروژه‌ای را اجرا کنند

تعریف: مدرسه مراقب، مدرسه‌ای است که در آن برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، اعتیاد و رفتارهای پرخطر، با مشارکت فعال گروه‌های ذی‌نفع، با هدف ارتقای سطح سلامت روانی اجتماعی اجرا می‌شود. این طرح در کلیه مقاطع اجرایی شود.

هدف کلی

مصونیت‌بخشی دانش‌آموزان در برابر آسیب‌های اجتماعی، سوء‌مصرف مواد و رفتارهای پرخطر، از طریق مشارکت و همیاری اجتماعی.

هدف‌های اختصاصی

- استفاده از ظرفیت ذی‌نفعان محلی (معتمدان، انجمن‌های محلی، پلیس محله، مساجد و...)

- گسترش مشارکت و همیاری خانواده و محله با مدرسه در زمینه فعالیت‌های پیشگیرانه

- گسترش زمینه‌های ابتکارات و خلاقیت‌های مدرسه‌ای و محلی در اجرای برنامه‌های پیشگیرانه

- توانمندسازی مدارس برای شناخت و حل مسائل اولویت‌دار خود در زمینه آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر

- برنامه‌ریزی پیشگیرانه مبتنی بر الگوی آمایش سرزمین و وضعیت خطرپذیری

سرفصل‌های آموزشی

- آموزش شیوه‌های تشکیل گروه همیاری اجتماعی در مدرسه

- آموزش شیوه‌های ارزیابی وضعیت خطرپذیری مدرسه و دانش‌آموزان

مدرسه مراقب، مدرسه‌ای است که در آن برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، اعتیاد و رفتارهای پرخطر، با مشارکت فعال گروه‌های ذی‌نفع، با هدف ارتقای سطح سلامت روانی اجتماعی اجرایی شود

- آموزش شیوه‌های تدوین برنامه‌های پیشگیری برای مدرسه
- آموزش شیوه تأمین اعتبار و حمایت‌جویی برای برنامه پیشگیری مدرسه
- آموزش شیوه اجرای یک برنامه پیشگیری

کاربرگ‌های آموزشی

- کاربرگ ۱: یک نقشه خطرپذیری برای مدرسه خود تهیه کنید؟ (مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر مدرسه شما چیست؟ چه مخاطراتی در درون و پیرامون مدرسه شما، دانش‌آموزان را تهدید می‌کند؟)

- کاربرگ ۲: فهرست ذی‌نفعان محلی برنامه پیشگیری مدرسه خود را مشخص کنید؟

- کاربرگ ۳: یک برنامه پیشگیری یک ساله برای مدرسه خود بنویسید و برای آن سه پروژه کوچک و قابل اجرا تعریف کنید؟

- کاربرگ ۴: گزارشی از جلسه ذی‌نفعان

برنامه پیشگیری مدرسه خود تهیه کنید؟

- کاربرگ ۵: نامه‌ای به ذی‌نفعان برنامه پیشگیری مدرسه خود بنویسید و از آن‌ها برای حمایت نقدی یا غیرنقدی از برنامه آموزش و پرورش خود دعوت کنید.

تهیه و تدوین: دفتر مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی وزارت آموزش و پرورش